

Istoria întrecerilor de pentatlon

-Rezumat-

Cuvinte cheie: pentatlon, Antichitate, religie, oligarh, întreceri altetice, versatilitate, multidisciplinaritate, educație, olimpic, sport, armată, pentatlon militar, tradiție, cultură organizațională, evoluție

Introducere

Istoria sportului reprezintă în linii mari studiul dezvoltării sportului ca fenomen social important pentru societatea umană. Fenomenul sportiv poate demonstra modificări sau schimbări sociale semnificative survenite de-a lungul secolelor în diferitele culturi ale lumii. Conceptul de sport privit ca o activitate ce implică abilitățile umane de bază, fizice și mentale, și care urmărește îmbunătățirea acestora pentru a fi utilizate mai eficient în diferite ipostaze ale vieții, sugerează faptul că sportul este la fel de vechi precum dezvoltarea inteligenței umane. Pentru omul primitiv, activitatea fizică a fost doar un mod de a-și îmbunătăți cunoștințele despre natură și, în aceeași măsură, un mod de a stăpâni mediul înconjurător. Din acel moment și până în prezent importanța antrenamentului fizic pentru individual uman și pentru societatea umană este vădit demonstrat. Sportul se dorește a fi o oglindă a culturii și a societății umane, un factor de progres cultural și economic precum și un liant al lumii moderne. Istoria sportului este stric legată de cultura antică grecească pentru că aici, în Grecia antică, competițiile fizice au fost definite și au prins o formă instituționalizată.

Istoria pentatlonului antic cuprinde o perioadă de aproximativ douăsprezece secole, timp în care disciplina atletică a făcut parte din programul principalelor festivaluri atletice antice: jocurile de coroană, festivalurile Pan-ateniene și festivalurile atletice locale. Conceptul versatilității atletice în cinci probe, pentatlonul, s-a născut conform consensului științific, în peninsula Peloponez la sfârșit de secol VIII î. Hr, respectiv la cea de-a XVIII-a ediție a Jocurilor Olimpice antice. Cele cinci discipline ale pentatlonului antic sunt aruncarea discului, săritura în lungime cu elan, aruncare suliței, alergarea de viteză și lupta. Trei dintre probele pentatlonului antic erau noi în cadrul întrecerilor de la Olimpia în momentul introducerii pentatlonului în programul acestora. Aceste probe erau cunoscute grecilor însă ele nu făceau încă parte din programul acestor întreceri.

Pentatlonul este așadar a doua disciplină atletică din programul Jocurilor Olimpice antice. Această probă combinată are patru mari posibile influențe, în ceea ce privește originea lui: religioasă, militară, gimnastică și filosofică. Fiecare dintre ele explică o parte din el, acestea nu se exclud reciproc și rămân importante pentru cadrul general al evoluției întrecerilor atletice antice grecești. Pentatlonul ca parte a fenomenul atletic antic a fost important în sensul în care acesta a reprezentat un fapt de progres în modernizarea instituției întrecerilor atletice și a societății antice grecești. Pentatlonul antic a produs remodelarea și modernizarea câmpului de luptă antic. Prin noile tehnici și tactici de luptă ale militarilor deveniți pentru scurt timp atleți, pentatlonul a complicat antrenamentul militar ușurând efortul acestora în luptă. Pentatlonul a obligat în perioada antică la un efort al gândirii logice. Acesta a redefinit conceptele fundamentale de gândire și concepție, a modificat strategii atât pe câmpul de luptă cât și în arenele atletice și a modificat modul de viață al celor bogați.

Pentatlonul a influențat și evoluția sistemul de scriere grecesc și a obligat publicul la un exercițiu de înțelegerea a desemnării câștigătorului, într-un moment când scrisul și cititul erau doar pentru cei bogați. Cele cinci probe ale pentatlonului antic nu au fost alese la întâmplare ci ele exprimă într-o mare măsură îndeletnicirile necesare soldatului pe câmpul de luptă antic. Pentatlonul antic și-a păstrat forma și conținutul timp de peste 1200 de ani. În toți acești ani această disciplină s-a adaptat atât evoluției cât și dezvoltării societății antice elene.

Întrecerile atletice s-au desprins dintr-un mic eveniment altetic ce făcea parte din ritualurile religioase organizate de grecii antici încă din perioada antică arhaică. Odată înființate acestea nu le-au anulat rolul fundamental al ritualurilor religioase în societatea antică grecească. Viața grecilor antici era profund marcată de latura religioasă. Acest fapt a fost rapid sesizat și ușor de manipulat de clasa conducătoare, de cei bogați, numiți de greci drept clanuri de oligarhi, care sunt de atfel și cei ce au făcut posibil organizarea unor astfel de întreceri. Religia a fost mult mai importantă pentru greci în raport cu întrecerile atletice, cu toate acestea omul s-a dovedit atras de spectacolul desprins din îmbinarea acestora. După avântul luat în societate de întrecerile atletice, aceste două fenomene sociale au funcționat într-un cadru comun, completându-se într-un mod aproape perfect. Întrecerile de pentatlon, văzute ca expresie a versatilității zeităților, s-au dorit a fi o exprimarea a legăturii dintre cei mai buni atleți și zeități în cadrul arenei atletice. Apropierea omului de calitățile zeilor s-a materializat în viziunea grecilor antici într-o probă athletică combinată. Se poate face afirmația că religia a făcut posibilă cariera pentatloniștilor antici. Pentatlonul a produs evoluție în instituția întrecerilor atletice antice în primul rând prin complexitatea elementelor de gimnastică nou definite în cadrul acestei discipline combinate.

Etalarea influenței sociale în rândul societății și a celorlalte clanuri oligarhice prin organizarea de ceremonii fastuoase, sub tutela zeităților, în cinstea câștigătorilor la pentatlon a făcut parte din spectacolul antic grecesc al întrecerilor atletice. Pentatlonul este însă în primul rând o dovadă a bunăstării omului antic și a dorinței acestuia de progres în cadrul societății antice grecești. Administrația întrecerilor atletice și-a manifestat încă de timpuriu dorința de a complica disciplinele atletice cu scopul de a oferi publicului pe cel mai bun atlet în toate, atletul total. Din dorința de exprimare a armoniei fizice umane în raport cu zeitățile, a puterii financiare sau politice a clasei sociale dominante, într-un mod cât se poate de pașnic, s-a născut un fenomen social pe care și grecii probabil l-au subestimat la momentul debutului – pentatlonul antic.

O realitate a desfășurării și organizării regulate de întreceri atletice în lumea antică se bazează pe efectul dominării maselor de oameni simpli de către cei puternici. Bogații societății au folosit instituția întrecerilor atletice pentru a putea ține sub control societatea pentru sute de ani. Oferind spectacol, altul decât cirul sau războiul, într-un mediu organizat, în prezența muzicii și a artei, demonstrând omenirii progresul Antichității clasice grecești, fenomenul athletic a făcut parte din ceea ce noi astăzi definim drept: „polis și cultura”, caracteristica esențială a epocii Antichității clasice.

Reprezentarea corectă a unui fenomen social istoric cum este sportul nu poate fi făcută fără a putea fi înțeleasă conjunctura socială în care acesta a apărut și s-a manifestat. Cunoașterea capitolului de istorie ce prezintă prima probă athletică combinată, pentatlonul antic, nu este una simplistă, dat fiind momentul apariției acestuia în cadrul Jocurilor Olimpice dar și al multidisciplinarității ce îl caracterizează. Acest efort reprezintă un proces de cercetare istorică bazat pe o fundamentare teoretică adecvată domeniului athletic antic grecesc și o

aprofundarea a experiențelor moderne, adiacente unei discipline atletice combinate. Am demarat cercetarea investigând cât mai multe din izvoarele istorice existente, literare sau artistice cu privire la întrecerile atletice din Grecia antică. Am redescoperit lumea civilizației antice grecești pentru a-mi putea crea o imagine de ansamblu a societății acelor vremuri unde am putut regăsi importanța unui fenomen social precum întrecerile atletice antice. Am observat astfel diferența de abordare între lucrările unor cercetători din zilele noastre și a unora de la începutul secolului al XX-lea. Astfel, lucrările bine documentate și de actualitate sunt în multe privințe diferite față de literatura de specialitate de la începutul secolului – acestea reușesc o altă abordare a fenomenului athletic antic grecesc prezentat până de curând într-o totală antiteză cu infleunțele romane. Dat fiind ambiguitatea unor probleme de natură tehnică din probele pentatlonului antic și pentru a-mi demonstra cea mai bună variantă posibilă am recurs la aplicarea de teste practice pe terenul de sport.

Istoria pentatlonului din Grecia antică este sugestivă pentru această perioadă istorică și importantă în cadrul formării fenomenului athletic antic. Cu toate acestea ea nu este suficient de dezbătută în mediul academic intern și internațional. Cercetarea mea este prima cercetare istorică din România ce are ca temă pentatlonul antic. Este adevărat, pentatlonul nu a fost și nici nu este una din disciplinele ce adună fanii în număr mare pe stadioane. Probele combinate sunt în zilele noastre puțin cunoscute publicului larg. Acestea nu sunt neapărat spectaculoase și plictisesc publicul în general din cauza duratei lor și a sistemului de puncte ce dau caștigătorul. Și totuși pentatlonul este important pentru societatea modernă și mai ales pentru mediul militar actual! Pentatlonul reprezintă etalonul de pregătire fizică al mediului militar modern și totodată prin respectul conferit acestei tradiții antice se păstrează o cale de dialog între militari la nivel internațional.

Studiul lumii antice grecești și a întrecerilor atletice de pentatlon a fost un demers solicitant, multidisciplinar, asemănător probei în sine. Istoria este, în mare parte, dominată de conflicte umane uneori sângeroase și de neînțeles. În cazul istoriei Greciei antice un risc major în cercetare îl reprezintă partea mitologică, religioasă, ce poate denatura într-un mod plăcut realitatea. De aceea studiul pentatlonului antic este în mare parte un efort de ocolire a irealului însă ca parte a unui capitol din istorie este o pată de culoare în cadrul istoric general. Omenirea și-a dorit evoluția și a tins întotdeauna spre idealuri fundamentale denumite în termeni pozitivi de pace și înțelegere între oameni. Studiul pentatlonului antic se dorește a fi o alternativă convingătoare a necesității redescoperirii valorilor morale pe care fenomenul athletic antic le-a avut în vedere. Astfel cercetarea mea își dorește să contribuie inclusiv la re poziționarea fenomenului athletic în procesul de educație. Atunci când se discută de pentatlon se discută de o educație multidisciplinară. Efectele acestei pregătiri se regăsesc cu ușurință în modul omului de a se raporta și poziționa în societate. Sportul este un fenomen social ce unește oamenii și popoarele lumii, sportul produce sănătate, sportul definește pacea și starea de bine a societății umane, sportul scrie istorie. Sportul nu trebuie să fie ultima activitate umană iar educația fizică nu trebuie să fie tratată ca o ultimă materie din curricula școlara.

Pentatlonul antic ca disciplină athletică a obligat la progres și dezvoltare în instituția întrecerilor atletice. Acesta a apărut în întrecerile atletice antice ca un efect al dorinței omului de exprimare multidisciplinară și căutare a perfecțiunii fizice a individului uman. Începând cu momentul apariției pentatlonului, întreg fenomenul athletic s-a maturizat. Saltul uriaș s-a produs prin introducerea în programul întrecerilor atletice de probe noi și diferite. Acestea au mărit capacitatea și spectrul athletic, iar posibilitățile de afirmare a cât mai

multor atleți s-a putut astfel realiza. S-au pus bazele antrenoratului, s-a inventat gimnaziul iar numărul de arbitrii și oficiali a crescut semnificativ. Interesul artiștilor pentru evenimentele atletice a crescut semnificativ. Crescând interesul acestora pentru fenomenul athletic a crescut și valoarea calității operelor acestora. Pentatlonul reprezintă astfel momentul de maturizare organizațională al întreg cadrului athletic antic.

Structura lucrării

Mi-am structurat cercetarea în șase capitole principale la care se adaugă introducerea, concluziile și bibliografia.

În primul capitol am definit întrecerea de pentatlon ca parte a spectacolului athletic antic. Înțelegerea contextului în care au apărut aceste întreceri este substanțială pentru a putea înțelege corect locul și rolul lor în societatea antică. Nu se poate vorbi de pentatlonul antic fără a aminti în primul rând de Jocurile Olimpice, dar și de celelalte festivaluri din cadrul circuitului întrecerilor periodiceolimpic. Pentru acesta am întocmit o cronologie a întrecerilor atletice structurată în patru perioade istorice ce au marcat în timp evoluția acestora. Datele și evenimentele cele mai importante așa cum sunt ele redată de izvoarele istorice au fost introduse la sfârșitul primului capitol pentru a completa etapele amintite.

Capitolul al II-lea este semnificativ pentru înțelegerea modului în care pentatlonul, ca prim eveniment athletic combinat, a luat naștere și s-a dezvoltat în timp. Am realizat o clasificarea a întrecerilor atletice existente în Grecia antică la momentul și după apariția pentatlonului ca disciplină de sine stătătoare la Jocurilor Olimpice. Am prezentat cele patru posibile motive care au dus la inventarea pentatlonului și am explicat cum s-a produs introducerea sa în programul Jocurilor Olimpice antice. Am scos în evidență importanța așezării Olimpia, locul unde au fost reprezentate primele întreceri atletice antice. Tot aici am prezentat modul în care mitologia a definit apariția și dezvoltarea întrecerii. Urmează o prezentare și o investigație a locurilor din afara Greciei unde au fost găsite dovezi ale practicării pentatlonului cu scopul de a observa amploarea pe care evenimentul în sine a luat-o în aceea perioadă. Pentatlonul a ținut pasul dezvoltării întrecerilor atletice depășind în mod natural granițele Greciei antice, alte popoare manifestându-și voința în a organiza întrecerea combinată. În timp întrecerea de pentatlon s-a standardizat în sensul că regulile, modalitățile de organizare și funcționare precum și a modul de desfășurare, au fost peste tot în locurile unde se organizau întreceri atletice, aceleași. Pentatlonul își câștigase astfel un loc de seamă printre evenimentele atletice din perioada antică. Întrecerea combinată antică a avut priză la publicul prezent pe toate stadioanele unde s-a desfășurat. În rândul atleților ea a fost o probă disputată, căutată și premiată. Nu este de mirare așadar că această întrecere a depășit granițele Greciei antice, pentatlonul reprezentând în primul rând o modalitate excelentă de antrenament pentru război. Am prezentat programul și modalitățile de desfășurare propriu-zisă a întrecerii combinate, ordinea disciplinelor în întrecere și modul de desemnare a câștigătorului. Asupra acestor factori s-a axat o bună parte din cercetarea de față.

Capitolul al III-lea reprezintă chintesența studiului meu. Este un capitol de referință pentru că tratează în fapt problemele pragmatice legate de probele întrecerii de pentatlon. Pentatlonul a avut apogeul său privind rolul jucat în societate și în cadrul întrecerilor atletice din Antichitate clasică. Am demonstrat importanța acestuia în atichitate și respectiv am prezentat evoluția acestuia de la geneză și până la momentul actual prin modul cum s-a desfășurat și organizat fiecare probă în parte. În acest capitol sunt prezentate în mod

explicit cele cinci probe ale întrecerii. În sprijinul explicațiilor am adus atât exemple de atleți câștigători dar și prezentarea tehnicii de efectuare a mișcărilor în cadrul fiecărei discipline atletice. Putem afirma că pentatloniștii au fost cei care au dezvoltat tehnici de aruncare și de sărituri preluate pe urmă de alți atleți din probe atletice specifice.

Capitolul al IV-lea a fost structurat în șase subcapitole fiecare dintre ele analizând una din perioadele istorice prin care pentatlonul a trecut. Este o completare a primelor două capitole din lucrarea de față cu specificația ca perioadele la care fac referința sunt redefinite particularizând astfel doar evoluția întreceri de pentatlon din cadrul general al întrecerilor atletice antice.

Capitolul al V-lea prezintă festivitățile organizate de grecii antici în cinstea campionilor la pentatlon. Modalitățile de premiere a câștigătorilor la pentatlon sunt parte a acestui capitol. Ele au diferit față de celelalte discipline și de aceea trebuiau justificate. Pentatlonul s-a prezentat de la bun început ca o disciplină atletică aparte, cu reguli speciale, ce a necesitat din partea tuturor celor angrenați în întrecere un efort uriaș. Așa că organizatorii antici greci au acordat pentatloniștilor campioni un loc aparte în ceremonia de premiere. O altă țintă a acestui capitol a fost întocmirea unei liste de câștigători într-o formă detaliată cuprinzând exemple de mari pentatloniști, dar și evenimentele importante și locurile de unde aceștia proveneau. Premiile oferite campionilor la pentatlon nu au fost mai mari ca alte discipline îndrăgite de greci însă ele au existat, iar dovezile arheologice în acest sens întăresc afirmațiile cercetătorilor conform cărora pentatlonul a fost o probă apreciată în rândul bărbaților din Grecia antică.

Situația actuală a pentatlonului și propriile mele viziuni spre viitor sunt un capitol ce se dorește a încheia efortul studiului meu. Ultimul capitol, capitolul al VI-lea, se dorește a fi mai mult un semnal de atenționare tras de mine pentru eventualii factori de decizie ce pot acționa în favoarea păstrării acestei tradiții antice. Capitolul este în fapt ideea pragmatică a cercetării mele. Consider că fiecare lucrare de doctorat trebuie să-și găsească cumva o aplicativitate în viața reală. Efortul unei astfel de cercetări trebuie să redefească o idee, un fenomen sau un sistem ce poate fi aplicabil în societate într-o anumită proporție. Nu am de gând să așez cercetarea mea pe un raft prăfuit ba din contra doresc să-mi continui demersul.

Am considerat ca fiind necesară o analiză detaliată a probei de pentatlon antic pentru ca la sfârșit să explic care este importanța prezenței pentatlonului în epoca modernă. Ideea lui Coubertin de a renaște Jocurile Olimpice a venit împreună cu dorința de a reinventa pentatlonul. De ce și-a dorit Coubertin atât de mult introducerea pentatlonului în cadrul programului Jocurilor Olimpice? Momentul apariției Jocurilor Olimpice moderne nu se deosebește radical față de momentul debutului întrecerilor atletice antice. Pentatlonul se impunea a fi reinventat, redefinit și revitalizat, ținând cont de importanța lui dar și de evoluția câmpului de luptă modern. Atletul complet definea noile întreceri olimpice. Multidisciplinaritatea desăvârșea spiritul olimpic. De aceea consider relevant capitolul dedicat baronului de Coubertin ca inițiator și vizionar și în ceea ce privește pentatlonul modern.

În partea de încheiere am rezervat unul din subcapitole prezentării întrecerii de pentatlon militar. Pentatlonul militar reprezintă din punctul meu de vedere imaginea fidelă a pentatlonului antic. Definierea viziunii mele în ceea ce privește imaginea din prezent a pentatlonului din Grecia antică se face prin intermediul prezentării întrecerii moderne de pentatlon militar. Noua dimensiune a întrecerilor sportive militare: International Army Games

se doresc a fi varianta ultra-modernă a Jocurilor militare. Rușii sunt cei ce și-au manifestat într-un mod cât se poate de pragmatic această voință. Rămâne de văzut dacă ideea acestora se încadrează în spiritul olimpic impus unor astfel de manifestări sportiv-militare.

Concluzii

Prin intermediul cercetării am reușit o redefinire a importanței întrecerilor atletice antice— fenomen sportiv și social al Antichității clasice. Prima și singura disciplină athletică combinată din istoria sportului, pentatlonul, a reprezentat modul grecilor antici de a estima multitudinea calităților umane, fizice și psihice. Pentatlonul antic demonstrează că talentul multidisciplinar este posibil și că prin practica sa un specialist își poate găsi limitele. Pentatlonul nu a fost cea mai îndrăgită probă de pe stadionul antic, însă spectacolul oferit de el era unul pe măsura așteptărilor publicului. După introducerea pentatlonului ca disciplină de sine stătătoare în întrecerile atletice antice, întreg fenomenul athletic a suferit transformări majore. Abilitățile atletice s-au redefinit, publicul de pe stadioane s-a reorientat, organizatorii întrecerilor s-au perfecționat, spectacolul din arenă athletică a devenit complet. Atletii ce nu dețineau resurse fizice necesare pentru a face față celor cinci teste fizice se puteau acum specializa. Cele cinci probe ale pentatlonului au fost în ordinea desfășurării lor: aruncarea discului, săritura în lungime cu haltere, aruncarea suliței, sprintul și lupta corp la corp. Pentatlonul a apărut înainte că probele ce îl compun să fi fost practicate în mod organizat: odată cu apariția pentatlonului nu s-a inventat doar un eveniment athletic ci au și apărut noi probe atletice, derivate din acesta. Întrecerea de pentatlon se termina cu desemnarea unui câștigător care se bucura de faimă atât în arenă cât și în comunitatea de proveniență. Respectarea regulamentului întrecerilor, accesul atleților în gimnazii și palestre și în cele din urmă pe stadioane au modelat în timp un spirit de disciplină organizațională la care lumea sportului se raportează constant încă de atunci. Pregătirea celor cinci probe atletice a dus rapid la ideea sistematizării exercițiilor și la necesitatea de a avea antrenori; apariția gimnaziului și a palestreii se datorează în mare parte nevoii de antrenare a atleților la proba de pentatlon. Complexitatea pentatlonului se corelează așadar cu o vădită evoluție atât în rândul instituției întrecerilor atletice cât și a societății în general

Importanța întrecerilor atletice în general și a pentatlonului în special precum și modul organizării acestora pentru o perioadă de aproximativ doisprezece secole, oglindesc în mare măsură evoluția civilizației grecești din Antichitate. Felul în care au fost organizate festivitățile de premiere ale campionilor la pentatlonul antic și modalitățile de premiere a câștigătorilor sunt invenții la care ne raportăm și astăzi. Inițial, coroanele de pe capul campionilor la pentatlon au reprezentat singurul premiu oferit atleților după încheierea întrecerilor; remunerarea campionilor de pentatlon a reprezentat o altă etapă în evoluția întrecerilor. După apariția premiilor materiale, întrecerile atletice au început să se depărteze de idealul inițial. Cultul grecilor pentru frumusețea corpului uman, exprimarea liberă a capacității fizice fără a ascunde eventualele deficiente, etalarea voinței sau obligatorie a fizicului în fața celorlalți concurenți, nuditatea ca garanție a egalității de șanse, reprezintă repere stabilite atunci, unele dintre ele dăinuind până în zilele noastre. Relațiile sexuale din gimnaziu reprezintă o particularitate a Antichității. Mai apoi atât corupția cât și dopajul, rasismul și violența fizică au afectat instituția întrecerilor. Acestea au existat în atletismul antic, sunt privite ca derapaje însă nu au marcat profund existența întrecerilor atletice.

Un capitol în care am avansat un punct de vedere original este cel al elementelor tehnice din probele pentatlonului antic. Proba de săritură în lungime putea fi hotărâtoare în

privința câștigării pentatlonului antic, în varianta în care unul dintre atleți câștiga primele trei probe. Prima și a treia probă fiind probe de aruncare, este puțin probabil ca un atlet să fie la fel de bun și la aruncări dar și la sărituri. Această interpretare ar reduce proba de pentatlon la o întrecere de triatlon ce nu era pe placul grecilor din acele vremuri. În particular, evidențiez faptul că cea de-a doua probă din pentatlon, săritura în lungime, putea fi proba hotărâtoare în varianta posibilității câștigării întrecerii prin „akoniti”. Argumentele aduse în acest sens țin cont și de experiența personală în domeniul probelor combinate. Maturitatea cadrului athletic modern simplifică explicarea pertinentă a detaliilor tehnice din pentatlon. Am încercat să aduc argumente valabile și în cazul variantei în care pentatlonul se încheia după desfășurarea a trei din cele cinci probe cu toate că personal susțin finalizarea pentatlonului după desfășurarea celor cinci probe. Un alt aspect important este cel al utilizării celor două haltere în momentul execuției săriturii în lungime. În urma experimentelor efectuate am ajuns la concluzia că utilizarea acestora este folositoare doar în cazul în care se efectuează o serie de cel puțin trei sărituri, în rafală. Această versiune este însă în contradicție cu ipostazele în care sunt reprezentați pe amforele antice descoperite atleții la proba de săritură în lungime. Elanul din proba de săritură în lungime cu haltere este dificil de realizat în realitate. Acesta era în unele cazuri în formă de buclă sau realizat în curbam ceea ce seamănă mai mult cu elanul din săritura în înălțime din zilele noastre. Pentru a putea reuși săritura atletul necesită o coordonare perfectă a brațelor și a picioarelor pe timpul alergării. Redefinirea locului unde se executau săriturile ridică semne de întrebare privind posibilitățile executării unui elan în linie dreaptă. Desprinderea de pe sol trebuia să nu depășească linia de start iar mișcarea halterelor în aer trebuia să ajute atletul prin impulsul produs. Aceste aspecte tehnice contribuie fundamental la explicarea obiectivă a probei pentatlonului, în lipsa unor dovezi directe care să precizeze exact cum avea loc proba săriturii. În general primele trei probe ale pentatlonului, considerate tehnice din punctul de vedere al dificultății procedurilor de execuție, sunt din punctul meu de vedere atât probe de etalare a forței cât și a îndemnării atleților. Aceștia trebuiau să arunce sulița și discul în cadrul stadionului, într-un sector delimitat, astfel erau descalificați.

Cel mai sensibil subiect tratat în lucrarea de față este cel al perioadei în care întrecerile atletice au fost organizate sub dominație romană. Întrecerile atletice antice din perioada greco-romană prezintă particularități importante. Consider că înțelegerea momentului decăderii întrecerilor atletice antice din Grecia trebuie să țină cont în primul rând de contextul intern din Grecia dar și de cel internațional. Momentul abolirii întrecerilor atletice antice, abolire ce a avut loc sub împăratul Teodosie cel Mare, reprezintă efectul unei reforme generale în interiorul granițelor Imperiului Roman. Întrecerile atletice antice se aflau în momentul acela într-o situație compromițătoare care nu era cauzată neapărat de prezența romană în administrarea Întrecerilor antice. Grecia romană dintre anii 146 î.Hr. – 330 e.n. reprezintă un exemplu pozitiv de conviețuire pentru aproape cinci sute de ani a două mari civilizații. Pentatlonul și multe întreceri atletice consacrate au contonuat să fie organizate în toți acești ani. Civilizația romană, după cucerirea peninsulei Peloponez și după transformarea Greciei în provincie romană, a apreciat, a sprijinit, a păstrat și a continuat tradiția organizării întrecerilor atletice. Situația economică, politica și socială a Greciei în jurul anilor 330 e.n. se degradase, prevestind parcă sfârșitul a ceea ce avea să urmeze. În mod paradoxal întrecerile atletice antice, desprinse din vechile funerarii religioase grecești, ajung să fie considerate sub impulsul unei noi religii (creștinismul) ritualuri păgâne și drept urmare ele trebuiau desființate. Așadar, dacă se poate afirma faptul că religia a fost o sursă de inspirație pentru acestea tot religia a fost și sursa lor de destramare.

Perioada medievală este puternic marcată de obscurantismul religios. Oamenii de cultură își căutau însă inspirație în trecutul antic. Contrar credinței majorității covârșitoare a cercetătorilor de până în anii '70, Evul Mediu nu este martorul decăderii totale a fenomenului athletic și nici al dispariției jocurilor militare. Studiile recente asupra "perlei" orașelor musulmane, Cordoba (Spania), arată cu precizie imensa panoplie de exerciții desfășurate acolo între anii 756 și 1235. Posibile întreceri combinate din perioada medievală sunt și cele din Anglia și din Scoția, așa numitele „Scottisch Highlands Festivals”, întreceri care se mai desfășoară și în zilele noastre.

După încă o mie și ceva de ani, la sfârșit de secol XIX – început de secol XX, pentatlonul este reintrodus în noile întreceri atletice, în Jocurile Olimpice moderne. La începuturile „pentatlonului antic modern” organizatorii s-au străduit să păstreze modalitățile de organizare originale din Antichitate. A fost introdus sistemul rundelor de eliminări succesive respectiv ale sistemului de punctare pentru fiecare victorie, reproducând astfel pe undeva formula pentatlonului antic. Odată cu introducerea sistemului de măsurare a performanțelor în metri și/sau secunde, au apărut problemele tehnice. Aceste măsurători au făcut ca pentatlonul modern să fie mult mai greu de organizat și gestionat acum în comparație cu acum mai bine de două mii de ani. Bățul de marcă a performanței la săritură sau la aruncare precum și firul de pânză de la finalul probei de alergare au simplificat organizarea. Ediția de pentatlon din 1906 a fost o dovadă că procedura de desemnare a câștigătorului după trei posibile victorii nu mai era oportună. Experiența ulterioară a dus la întocmirea unui sistem mult mai complex și mai sofisticat de punctare, care oferea șansa celui mai bun atlet să câștige întrecerea de triatlon, pentatlon, heptatlon, decatlon, cât și a altor probe combinate. După ediția olimpiadei de la Paris din 1924, pentatlonul antic modern și-a schimbat forma. Instituția Jocurilor Olimpice moderne a considerat că versatilitatea fizică umană nu mai poate fi reprezentată în arena sportivă doar în cinci probe, probe ce nu se mai dovedesc a fi de actualitate. Astfel, proba de pentatlon s-a transformat în decatlon pentru bărbați iar din 1940 pentatlonul pentru femei a devenit heptatlon. Indiferent de numele și de combinația de probe, disciplina atletica combinată rămâne un concept inovator, prezent în atletismul perioadei de început a Jocurilor Olimpice antice. Pentatlonul promovează ideea versatilității, iar versatilitatea caracterizează omul multidisciplinar pregătit, atât pentru în viața de zi cu zi cât și în arena sportivă.

Redescoperirea valorilor umane după cel de-al Doilea Război Mondial sunt exprimate în mediul militar internațional prin înființarea celei mai mari organizații sportive, CISM. Pentatlonul militar reprezintă în opinia mea o copie la indigo a pentatlonului antic, o renaștere a acestuia în epoca modernă. Întrecerea de pentatlon militar redă în cel mai clar mod posibil ideea de bază a pentatlonului antic: pregătirea completă și centralizată a militarilor pe timp de pace pentru un eventual conflict. Noua dimensiune a pentatlonului militar este aceea de ambasador al păcii și al prieteniei între militari prin intermediul sportului militar. Orice stat care dorește să-și promoveze starea de pregătire a militarilor trebuie să se prezinte la competițiile de pentatlon militar. Acestea sunt oglinda pregătirii fizice a militarilor și modul în care înțelege un stat să respecte o tradiție militară antică. Pentatlonul militar obligă pe lângă efortul fizic intens la un efort de istorie, de morală și de înțelegere a unor principii.

Istoria sportului reprezintă o componentă semnificativă a istoriei umanității. În particular, studiul întrecerilor atletice antice pune într-o lumină proaspătă Antichitatea și, în același timp, aduce argumente solide asupra importanței rolului social și al celui cultural pe care îl are sportul în societatea actuală. Multidisciplinaritatea văzută ca o componentă de plus

valoarea a individului uman reprezintă substanță pentatlonului antic. Tradiții antice precum pentatlonul trebuie promovate și susținute atât din punct de vedere moral cât și financiar pentru că au în centrul lor valoarea binelui, a păcii, a sănătății și a libertății omului.

Cuprinsul cercetării

0. Introducere	Error! Bookmark not defined.
0.1. Pentatlon și pentatloniști.....	Error! Bookmark not defined.
0.2. Motivația alegerii subiectului tezei de doctorat.....	Error! Bookmark not defined.
0.3. Importanța temei.....	Error! Bookmark not defined.
0.4. Limitele cercetării.....	Error! Bookmark not defined.
0.5. Terminologia specifică	Error! Bookmark not defined.
0.6. Structura lucrării	Error! Bookmark not defined.
Capitolul I. Cronologia întrecerilor atletice în lumea antică	Error! Bookmark not defined.
1.1. Perioada arhaică.....	Error! Bookmark not defined.
1.2. Perioada clasică	Error! Bookmark not defined.
Jocurile Olimpice	Error! Bookmark not defined.
Jocurile Istmice	Error! Bookmark not defined.
Jocurile Pitice.....	Error! Bookmark not defined.
Jocurile Nemeice.....	Error! Bookmark not defined.
1.3. Perioada elenistică	Error! Bookmark not defined.
1.4. Perioada dominației romane	Error! Bookmark not defined.
1.5. Întrecerile atletice în lumea antică	Error! Bookmark not defined.
Capitolul II. Pentatlonul antic	Error! Bookmark not defined.
2.1. Originea pentatlonului antic	Error! Bookmark not defined.
2.2. Evenimentul athletic combinat în mitologia greacă	Error! Bookmark not defined.
2.3. Pentatlonul în afara granițelor Greciei antice	Error! Bookmark not defined.
2.4. Evidența întrecerilor de pentatlon.....	Error! Bookmark not defined.
2.5. Desfășurarea întrecerilor de pentatlon în lumea antică... Error! Bookmark not defined.	
Capitolul III. Probele pentatlonului antic	Error! Bookmark not defined.
3.1. Aruncarea discului	Error! Bookmark not defined.
3.1.1. Tipuri de discuri.....	Error! Bookmark not defined.
3.1.2. Desfășurarea probei de aruncare a discului.....	Error! Bookmark not defined.
3.1.3. Tehnica aruncării discului	Error! Bookmark not defined.
3.2. Săritura în lungime	Error! Bookmark not defined.
3.2.1. Desfășurarea probei de săritură în lungime.....	Error! Bookmark not defined.
3.2.2. Halterele și proba de săritură în lungime	Error! Bookmark not defined.
3.2.3. Tehnica săriturii în lungime	Error! Bookmark not defined.

3.3. Aruncarea sulitei.....	Error! Bookmark not defined.
3.3.1. Desfășurarea probei de aruncare a sulitei	Error! Bookmark not defined.
3.3.2. Tehnica aruncării sulitei.....	Error! Bookmark not defined.
3.4. Sprintul	Error! Bookmark not defined.
3.4.1. Istoricul probei de sprint	Error! Bookmark not defined.
3.4.2. Sprintul în pentatlon antic	Error! Bookmark not defined.
3.4.3. Desfășurarea probei de sprint.....	Error! Bookmark not defined.
3.4.4. Necesitatea probei de alergare în pentatlon	Error! Bookmark not defined.
3.5. Lupta – ultima probă a pentatlonului.....	Error! Bookmark not defined.
3.5.1. Desfășurarea luptei.....	Error! Bookmark not defined.
3.5.2. Scorul final.....	Error! Bookmark not defined.
Capitolul IV. Evoluția întrecerilor de pentatlon.....	Error! Bookmark not defined.
4.1.Perioada arhaică timpurie dintre anii 776 – 600 î.Hr.	Error! Bookmark not defined.
4.2.Perioada arhaică târzie dintre anii 600 – 480 î.Hr.	Error! Bookmark not defined.
4.3. Perioada clasică dintre anii 480 – 323 î.Hr.....	Error! Bookmark not defined.
4.4. Perioada elenistică și începutul dominației romane dintre anii 323 î.Hr. – 30 e.n. Error!	Bookmark not defined.
4.5. Perioada iromană imperială dintre anii 30 – 400 e.n.	Error! Bookmark not defined.
4.6. Perioada medievală.....	Error! Bookmark not defined.
Capitolul V. Festivități ale pentatlonului în lumea antică.....	Error! Bookmark not defined.
5.1. Premiarea câștigătorilor la pentatlon	Error! Bookmark not defined.
5.1.1. Statui oferite câștigătorilor probei de pentatlon.....	Error! Bookmark not defined.
5.2. Lista câștigătorilor la pentatlon	Error! Bookmark not defined.
Capitolul VI. Ecourile pentatlonului în epoca modernă.....	Error! Bookmark not defined.
6.1. Renașterea idealurilor antice în epoca modernă	Error! Bookmark not defined.
6.2. Pentatlonul modern în viziunea lui Pierre de Coubertin. Error!	Bookmark not defined.
6.3. Pentatlonul militar	Error! Bookmark not defined.
6.4. Pacea universală și entuziasmul militar.....	Error! Bookmark not defined.
6.5. Noua dimensiune a întrecerilor sportiv militare: International Army Games..... Error!	Bookmark not defined.
Capitolul VII. Concluzii	Error! Bookmark not defined.
Bibliografie.....	Error! Bookmark not defined.